

KUMLA KOMMUN Finsam
Samordningsförbundet sydnärke

Slutrapport från Kumla kommun Tvätten

1. Inledning

Kumla kommuns arbetsmarknadsenhet har genomfört projekt tvätten mellan 2011-06-01 – 2012-06-30. Övriga parter i projektet har varit Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialförvaltningen i Kumla kommun. Verksamheten vänder sig till brukare inom hemtjänsten som har beviljad hjälp med sin tvätt. (bilaga1)

Projektets syfte har varit att skapa en arena för arbetsförmågebedömningar år arbetsförmedlingen och sysselsättning främst till de som uppbär försörjningsstöd i kommunen. Verksamheten kommer att fortgå efter det att projektet är avslutat. Det finns goda förutsättningar att skapa en stadig sysselsättning för arbetslösa under många år framöver.

Tvätten är inrymd i nyrenoverade lokaler i g:a Kumla skofabrik. Lokalerna som tidigare användes för legotillverkning av AME. De nya lokalerna är ritade så att smutsig tvätt inte möter ren tvätt i tvätt kedjan. I rummet för smutstvätt sorteras och vägs all tvätt. Där utförs även märkning och registrering i ett specialanpassat dataprogram. I tvättrummet finns det hygienanpassade maskiner med automatisk påfyllning av tvätt kemikalier. I torkrummet finns torktumlare och ett rum med avfuktare. I rummet för efterbehandling finns en mangel och fyra strykstationer. I renrummet sorteras kläderna och packas för att nå rätt kund. Tvätt kedjan tar tre dagar från att tvätten lämnar kunden till att den är tillbaka (bilaga2)

Projektet startade med förberedelser de tre första månaderna. Då togs det fram ett program för hur tvätten skulle fungera. Där finns ambitionsnivån som vi önskade i alla delar av tvättens verksamhetsområde. (bilaga3)

Tvätten har sedan varit i gång i nio månader i skarpt läge och hjälpt drygt 200 brukare. Totalt har det tvättats nästan 10 ton kläder. Vid strykningen har 1085 skjortor behandlats och mer än 1870 lakan har manglats.

Under hösten 2012 kommer tvätten att börja tvätta åt kommunens äldreboenden. Det kommer att innebära ökade möjligheter till sysselsättning en lång tid framöver.

2. Beskrivning av målgruppen

Vad kännetecknar målgruppen

Deltagarna i gruppen står långt ifrån arbetsmarknaden och är i behov av sysselsättning.

Deltagarna i gruppen är i behov av struktur för att arbetet ska fungera bra

Deltagarna i gruppen är stresskänsliga

Deltagarna i gruppen har en dålig självbild

Deltagarna i gruppen har liten trygghetsbox

Projektet har försökt att lösa detta genom att bygga upp en bärande relation till alla deltagare. Genom att vara med ute i verksamheten och prata med varandra får arbetsledarna ökad chans att bekräfta deltagarna.

Deltagarna har också fått mycket ansvar för verksamheten inom givna ramar. Det har inneburit att när man klarat av uppgifterna finns det stor chans att man växer som person. Målet för gruppen har hela tiden varit att deltagarna ska få möjlighet att ta eget ansvar.

Hur har deltagarna identifieras

De har identifierats av Arbetsförmedlingen eller AME som båda är parter i projektet.

Hur har deltagarna valts ut

Deltagarna har anvisats plats på tvätten av någon part i projektet. Det har skett efter trepart samtal med deltagarna.

3. Aktiviteter och åtgärder som genomförts

Introduktion

Nya deltagare har fått introduktion redan den första arbetsdagen. De har fått träffa en arbetsledare och tagit del av rutiner för tid- och sjukrapportering. I introduktionen har det även ingått en genomgång av det systematiska arbetsmiljöarbetet. I den finns skriftliga instruktioner som handlar om ergonomi, kemikalier, hygien, första hjälpen och arbetsskador. Mötet har avslutats med att deltagarna skriver under tvättens arbetsregler och anvisningar. I arbetsgruppen har två deltagare fungerat som handledare med uppgift att ta hand om nya. (bilaga4)

Utbildning

Vi har genomfört följande utbildningar inom projektet:

- Hygienutbildning med hygienskoterska från USÖ samt Kumla kommuns MAS
- Studiebesök i Askersund, Finspång, Eksjö, Arboga
- Arbetspraktik en dag i Eksjö
- Mangelkunskap ½ dag genom Tvättsystem AB i Stockholm
- Tvättkunskap ½ dag med Ulf Swanson Diversey AB
- Hur fungerar hygientvättmaskiner? Jörgen Andersson Electrolux
- Hur stryker man? Bergman och Johansson i Borås
- Hygienutbildning med hygienskoterska från USÖ samt Kumla kommuns MAS del 2
- Besök av arbetsterapeut från AF angående ergonomi

Utbildningen för nya projektdeltagare har skett kontinuerligt genom handledare eller arbetsledare, i alla förekommande moment i tvätten.

Alla som arbetar på AME har varje vecka tillgång till tid i datasalen för att skriva CV eller ansökningar till arbeten utanför AME. Vid dessa tillfällen har det funnits hjälp att få om man varit ovan.

Under projektets sista nio månader har tvätten haft många studiebesök. Studiebesöken har varit bra för att informera om vårt projekt till andra. Men det har också varit bra för deltagarna som har fått svara på frågor i mötet med besökarna. Många besökare har gett beröm åt verksamheten vilket troligen ökar självförtroendet hos deltagarna.

Flera artiklar har också gjorts på tvätten som ytterligare förstärker bilden av att vi kan, vi är bra och vi har lyckats. (bilaga5)

Diagnosiska och rådgivande samtal

Det har skett att informella möten som har varit av rådgivande karaktär. Vid behov har projekt- och arbetsledare haft enskilda samtal som varit rådgivande.

Arbetshabilitering, andra stöd/vårdformer

En arbetsterapeut från AF har haft personliga samtal med några deltagare gällande arbetsanpassning och teknik i arbetet för att förebygga risken för arbetsskador.

Att kunna erbjuda en bra arbetsmiljö har gjort det är lättare för deltagare med värkproblematik att delta. När de berättar om sin situation och vilka begränsningar de har i arbetet har de fått information att de har haft tur som kommit hit till tvätten för arbetsprövning. För genom att arbetsanpassa de flesta arbetsmomenten så att man kan arbeta 100 % av sin egen arbetsförmåga Det har gjort att deltagarna med värkproblematik fokuserat mer på arbetet än på sitt tillstånd. Om vi haft en dålig fysisk arbetsmiljö hade det kanske varit det omvända.

Förändring av målgruppen

Projektet startade medvetet med relativt få personer för att det skulle bli ett bra flöde i arbetet. Under projekttiden har 22 personer arbetat i tvätteriet inkluderat arbets- och projektledare. Fördelningen mellan könen har varit 10 män och 12 kvinnor. I projektet har även syateljén på AME ingått. Där har man tagit fram en ritning på en egendesignad tvätt säck, samt tillverkat den. Syateljén har totalt sytt ca 200 säckar. Arbetet i ateljén har involverat 6 personer under projekttiden.

Hur påverkar målgruppens upplevelser verksamheten

Deltagarna har påverkat verksamheten under hela projekttiden. Anledningen till det har varit att vi har haft hög delaktighet ifrån gruppen. Möjlighet till delaktighet har skett via våra möten och via informella kontakter under hela arbetsdagen.

Hur förändras gruppen under processen

Gruppen har blivit mer homogen och motiverad desto längre projektet har pågått. Flera deltagare fungerar bättre socialt än tidigare. Det visar sig genom att man samspelar bättre i arbetsuppgifterna och vid raster. Flera deltagare har också börjat ställa frågor på våra möten och kommit med förslag till förändringar i arbetet.

4. Har projektet nått fastställda mål

Projektets mål (målet är fastställt i samverkan mellan AME och Arbetsförmedlingen)

Att under 2012 erbjuda en attraktiv arbetsplats för arbetsträning och kartläggning av 15-20 personer per år.

Samtliga som anvisats till tvätten ska inom 1-4 månader ha fått en bedömning om det finns en grundläggande arbetsförmåga på minst 25 %.

Målet är nått därför att vi har haft mer än 15 personer på arbetsträning och av dem som slutat inom 4 månader har alla fått en bedömning av sin arbetsförmåga.

Ökad gemensam kunskap

Målet är uppnått genom att gruppen gått från att ha planerat verksamheten till att nu driva den.

Utvärderingskompetens

Ingen oberoende utvärderare är knutna till projektet.

Kompetensutveckling

Målet är uppnått genom att deltagarna fått ökad kompetens om hur ett tvätterier kan fungera. Genom att kraven på tvätten så långt det är möjligt ska likna den öppna arbetsmarknaden har vi ställt höga kvalitetskrav. Det innebär att deltagarna vet hur de ska handskas med kundernas tvätt

och vilket resultat vi vill uppnå. Genom att deltagarna också erbjudits ett flertal utbildningstillfällen under projekttidens gång har även kompetensen ökat gällande hygien och ergonomi.

Har projektet lyckats nå rätt målgrupp

Projektet har varit noga med att deltagare i projektet kommer från rätt målgrupp. Urvalet har skett av någon part i projektet.

Ett antal personer i gruppen har haft sin skolbakgrund i särskolan. Det har visat sig att de klarar av arbetsuppgifterna på tvätten på ett mycket bra sätt. Anledningen har varit att det funnits en bra struktur i arbetet.

(bilaga6)

Andelen som erhåller arbete eller börjar en utbildning

Ingen har lämnat projektet för arbete eller studier. Fyra deltagare har lämnat projektet under projekttiden för annan sysselsättning. Två av deltagarna har haft svår värkproblematik och inte klarat av att arbetsträna i två timmar. En har fått praktik inom ett privat företag som kan leda till arbete. En deltagare hade nått målen med arbetsträningen och kunde inte komma längre.

Förbättrad livskvalitet och hälsa

Några personer i gruppen har börjat intressera sig mer för motion och verkar vara mera aktiva på sin fritid. Vid enskilda samtal har det framkommit att alla trivs väldigt bra på tvätten. Det gäller både arbetsuppgifter och kamratskap. Mår man bra på sin arbetsplats förbättras förutsättningarna till god hälsa och ökad livskvalitet på lång sikt.

Delaktighet i processen och vid val av åtgärder

I projektstarten har handledarna varit informerade och delaktiga i många beslut. Information har skett genom informella och formella möten. Studiebesöken som vi gjort tillsammans har i hög grad påverkat vilka val vi gjort i vår verksamhet. Under arbetsdagen sker möten direkt i verksamheten med projektledare och arbetsledare närvarande. Arbetsledarna deltar även i vissa arbetsmoment vilket skapar möjligheter att diskutera hur man kan lösa ev. arbetsuppgifter på bästa sätt.

Hur har bidragsberoendet påverkats

Projektet har ingen insyn i vilken grad bidragsberoendet har minskat eller ökat.

5. Beskrivning av personalen

Hur har personalen valts ut/rekrytering

AME har anställt två handledare som bytt arbetsuppgifter inom AME och som har förutsättningar att klara ett sådant uppdrag. Övriga har anvisats plats från någon part i projektet, Kumla kommun eller Arbetsförmedlingen.

Stöd

Det har skett genom projektledningen och arbetskamrater samt i vissa fall av handläggarna inom Arbetsförmedlingen.

Ledning

Den planerade organisationen för projektet var en styrgrupp, där alla parter i projektet var representerade. En styrgrupp bildades också för att utforma mål och riktlinjer för projektet under slutet av år 2011. Förhoppningen var att projektet skulle få fortgå över två år och att gruppen skulle träffas regelbundet.

I samband med ett styrelsemöte i samordningsförbundet 2012-01-18 beslutades det att projektet skulle pågå ett år avslutas den sista juni 2012. Av den anledningen har inte styrgruppen haft något behov att träffas under våren. Ledningen av projektet har därför delegerats till enhetschef Christer Thörner. Projektledare och arbetsledare har fortlöpande lämnat information från projektet via regelbundna möten.

Arbetsfördelning

Styrgruppen har haft ansvar för målstyrningen av projektet. Enhetschefen tar hand om de övergripande frågorna medan arbetsledare och projektledare planerar den dagliga verksamheten, samt deltar i vissa arbetsmoment.

Förbättringar för lärande

Förutsättningar för lärande är goda då vi har en bra och genomtänkt organisation.

Finns möjlighet för personalsamtal

Det har genomförts olika typer av samtal med alla deltagare under våren 2012. (bilaga7)

Hur sker samverkan

Samverkan har skett genom AP träffar och medarbetarsamtal med alla projektdeltagare. Under projekttiden har det genomförts ca 4 träffar i storgrupp. Under träffarna har allmän information blandats med egna frågor om arbetet och vår arbetsmiljö. Under projekttiden har det genomförts arbetsplats genomgångar vid ett flertal tillfällen. Arbetsplats genomgångarna har syftat till att strukturera upp alla arbetsmoment så att alla utför arbetet så lika och tryggt som möjligt. Ett kort morgonmöte startar upp dagen och ger plats för laget runt där deltagarna har möjlighet att ta upp vad man vill angående arbetet.

Förändringar utanför projektet

Det finns inget dokumenterat av vad som skett deltagarna utanför projektet.

Faktorer som påverkat resultatet

Positivt är att handledare har utsetts som ska leda andra deltagare utan att ställa sig över eller under de andra i gruppen. Hittar man rätt personer är idén bra för det ger stöd till andra i gruppen och samtidigt stärker de sig själv, genom att få ett ökat självförtroende.

Arbetet har en tydlig struktur vilket underlättar för nya deltagare att komma in under projektets gång.

Arbetet på tvätten uppfattas kännas meningsfullt för de som arbetar där. Anledningen till detta är säkert att tvätten ingår som en länk i hemtjänstens kedja. Flera av brukarna har dessutom hört av sig till tvätten eller till personal och chefer inom hemtjänsten om hur bra tvätten fungerar.

6. Beskrivning av organisationen**Styrning och ledning**

Styrgrupp, chef, arbetsledare och projektledare

Samverkan med ordinarie verksamhet

Projektet har samverkat med syateljé på AME, som har gjort våra tvättpåsar. Vi har också samverkat med service- och metallverkstaden på AME som gjort flera av de vagnar vi använder i verksamheten. AME's egna målare stod för alla målningsarbeten i samband med ombyggnaden av de nya lokalerna där tvätten nu finns inrymd.

Ekonomi, budget och lokaler

AME har fått helt ombyggda lokaler som är anpassade för tvätteriverksamhet. Investeringen för ombyggnaden har Kumla fastigheter stått för. Kumla kommun har sedan hyrt de nya lokalerna till en ökad kostnad. Driftkostnaden har budgeterats och ska förutom hyra räcka till inköp av tvättmedel, arbetskläder och övriga förbrukningsinventarier. De maskininvesteringar som gjordes vid ombyggnaden har varit budgeterade. Under vintern 2012 har tvätten fått nya kunder från JN gymnasiet och Bilkemässen på stadshuset. Vi har även förhoppningen om att få ta hand om frottén från kommunens nya badhus. Genom nya kunder kan tvätten fortsätta att investera i nya maskiner för ändamålet.

Hjälpmedel

Hjälp har hämtats av bland annat från Askersunds kommun med att förstå vårt uppdrag, hur man tvättar åt brukare i hemtjänsten. Vi har för övrigt sett till att tvätteriet är fysiskt arbetsmiljö anpassat så att alla kan arbeta 100 % av sin egen arbetsförmåga. Det finns höj- och sänkbara bord i hela tvätteriet. Alla som arbetar tillhandahåller arbetskläder och annan hygienutrustning för att klara uppdraget. Det har även tillverkats egna transportvagnar för att underlätta arbetet. Det finns även bilder på hur märkning och vikning ska utföras. Att arbeta med bilder i stället för

enbart med text har gett stöd och underlättat för de som har svårt att komma ihåg de olika arbetsmomenten.

Tidplan

Projektet startade under juni 2011 och har sedan den 19 oktober fungerat som ett tvätteri för kunder från kommunens hemtjänst. Projektet började medvetet lugnt. Allt för att minimera stress, fel och andra saker som kunde störa gruppen i ett start skede. En annan anledning har varit att vi behövde gå hand i hand med hemtjänsten som önskade en lugn start på projektet för att få tid att utvärdera personalens intryck av den nya verksamheten. Under våren har projektet lyckats klara av alla ca 180 kunder från hemtjänsten. I och med detta är etapp ett slutförd. I etapp två planerar tvätten att hantera ytterligare ca 150 kunder från kommunens äldreboenden.

Exempel på hinder och framgångsfaktorer i arbetsprocessen

+

- Många olika arbetsmoment.
- Verksamheten passar både kvinnor och män.
- Det kan ställas höga krav i verksamheten utan att det blir stressigt på grund av att vi har en tydlig struktur.
- En bra arbetsmiljö gör att det passar även de med rygg och värkproblem.

-

- Vi hade svårt i början av projektet att ta in nya deltagare pga. att det var en ojämn arbetsbelastning på tvätten.
- För många nya deltagare samtidigt gör att introduktionen kan bli stressig för alla på tvätten.

7. Samverkan och samordning med andra aktörer

Hur har styrningen av projektet fungerat

Styrningen under projektets gång har nästan helt skett genom Kumla kommuns AME. En projektledare har funnits med under hela projekttiden. Projektledaren har fått stor frihet och ansvar med att färdigställa tvätten och arbeta fram rutiner för att tvätten ska fungera. Till sin hjälp har han haft enhetschef och en tidigare arbetsledare på industriavdelningen. Varje vecka har projekt- och arbetsledare lämnat en rapport från projektet till enhetschefen. I uppstarts skedet har en arbetsgrupp med chefer från äldreomsorgen och AME träffats för att ta fram riktlinjer för samarbetet kring den nya verksamheten. Vid driftsättningen har samverkan skett mellan AME och socialförvaltningen genom hemtjänstpersonalen som har utsett tvätt ansvariga inom varje hemtjänstområde.

Hur har samverkan och kommunikation med de andra aktörerna fungera

Internt i kommunen har samarbetet med socialförvaltningen fungerat mycket bra. Samverkan och informationsutbyte innan projektstarten med AF och försäkringskassan har skett via Catrine Reinholds samordnare på AME samt genom projektledaren.

Kvalitetsbedömning

Arbetsplatsen och produktionen håller en hög kvalitet. Arbetsplatsen är väldisponerad för arbetsträning och arbetsprövning med en bra arbetsmiljö. Arbetsplatsen har semiprofessionella maskiner vilket skapar bra förutsättningar för en produktion med hög kvalitet. Det är viktigt att arbetsplatsen är noga med kvalitén för att efterlikna kraven som ställs på den öppna arbetsmarknaden utan att skapa stress. Att arbetsplatsen har semiproffsmaskiner stärker känslan av att det är ett viktigt arbete som ska utföras.

Vilka hinder och lösningar finns/ har funnits

Projektet tog tidigt kontakt med en hygiensköterska och kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska för att ta reda på vilka krav som ställts på oss för att tvätta kläder i egen regi. Lösningen blev att vi fick ett eget hygienprogram bara för oss vilket är bra att luta sig mot när någon undrar varför vi gör på ett visst sätt. (bilaga8)

Förändringar utanför projektet som påverkar

Vi har i hög grad påverkats på vilket sätt socialförvaltningen i kommunen klarat att implementera den nya tvätt verksamheten i den ordinarie hemtjänsten. I samverkan med hemtjänsten beslutade AME att ta hand om allt praktiskt arbete vid införandet för att klara omställningen med hemtjänstpersonalen på ett smidigt sätt. AME besökte därför all personal inom hemtjänsten innan det började. Det gav utrymme för att diskutera allt kring arbetsmiljö, logistik mm för att minska stress och oro ibland hemtjänstens personal.

8. Vad blev resultatet för organisationen

Kostnader och kostnadseffektivitet

Det har varit stora investeringskostnader för kommunen under 2011 genom en omfattande ombyggnad och stora maskininköp. Därför har stödet från Finsam till en projektledares lön varit välkommet. Resultatet av investeringen har ännu inte visat sig men den kommer på sikt att vara kostnadseffektiv om alla aktörer i projektet använder de nya platserna som skapats på ett effektivt sätt.

Har projektet lett till verksamhetsutveckling

AME har förbättrat möjligheten att erbjuda bra sysselsättning för arbetslösa som kan leda till framtida arbeten eller studier för de som varit inskrivna.

Finns det metoder för implementering i reguljär verksamhet

Genom projektet skapas förutsättningar att arbeta fram en hållbar och varaktig organisation för den nya tvätten. Det innebär att efter projekttiden kan tvätteriets verksamhet inrymmas på ett bra och smidigt sätt i den ordinarie verksamheten.

9. Sammanfattning

Kumla kommuns arbetsmarknadsenhet har med hjälp av projektet möjligt att i framtiden erbjuda kontinuerlig bra sysselsättning till arbetslösa inom kommunen.

Genom projektet har det funnits en möjlighet att anställa en projektledare som enbart har haft möjlighet att arbeta med projektet. Hade man startat upp inom ordinarie verksamhet hade det inte varit möjligt att klara en så omfattande verksamhetsförändring. Det hade heller inte funnits tid för den ordinarie arbetsledningen att stödja de deltagare som varit inskrivna på samma sätt som nu.

Genom att de flesta målen är uppfyllda har projektet lyckats. Men det finns saker som kan utvecklas.

Det borde funnits mer tid för att fortsätta med fortbildning och utbildning av deltagarna. Men genom att tvätten ingår i en kedja av stödformer till brukare inom hemtjänsten så pågår den varje dag året runt. Det innebär att när antalet brukare ökade minskade vår tid att gå ifrån arbetet. Det borde också ha funnits tid till livsstilsfrågor mm inom projektet.

Genom projektet hoppas Kumla kommuns arbetsmarknadsenhet och arbetsförmedlingen att kunna sprida våra erfarenheter till andra kommuner och organisationer som arbetar med sysselsättning.

Lars-Göran Karlsson

Projektledare